

LAKATOS GYULA

AZ ÖNMAGÁTÓL NÖVEKEDŐ MAG

Mk 4,26-29

Az Isten országa magasabb rendű lelki, szellemi, erkölcsi állapot, amit határokkal nem lehet körülrajzolni, de valóság, amit az ember Isten akarata és törvényei szerinti étellel meg tud valósítani.

Isten akarja országa megvalósítását, és segíti az embert abban, hogy a tőle kapott nemes képességei: a békesség, alázatosság, könyörületesség, szeretet ki-művelésével elérje a tökéletességet, és így önmagában és a világban megvalósítsa ezt az Isten akarata és törvényei szerinti országot.

Hogy milyen és hogyan valósítható meg ez az Isten és ember közös alkotása, azt Jézus tanításaiból tudjuk meg.

A lelki és szellemi valóságok megértése nem könnyű, ezt tudta Jézus is, ezért ezekről példázatokban szólt. Ez azt jelenti, hogy tapasztalati valós dolgokkal, eseményekkel tette szemléletessé az elvont szellemi valóságokat, hogy világossá, érthetővé, megfoghatóvá tegye a fenségest, az Isten országa törvényeit és dolgait hallgatói számára. Ilyen példázat az önmagától növekedő maga példázata is.

Mint a többi jézusi példázatra, erre is jellemző a tömörség, világosság, egyszerűség. Aki olvassa, szinte átéli az azokban foglaltakat. A munkától hangos mezőben az utolsó gabonamag is a földbe hullt. A szántóvető levett kalappal áldást mond a munkára: "Uram, adj áldást munkám után!", azután hazaindul. Elcsendesül a határ. Úgy tűnik, mintha semmi sem történt volna. De lám, csak most kezdődik a mag élete, mely csírázni kezd, halálra adja életét, hogy megso-kasodjék a kalászbán, s teremjen harminc, hatvan és százannyi mértékben. Amíg a gazda másfelé foglalatосkodik, lefekszik és fölkel, éjjel és nappal telik egymás-után, a mag pedig kikel, felnő, és terem először füvet, majd kalászt, azután szemet a kalászbán, s forró napsütésben érik az aratás. Mindez történik úgy, hogy maga sem tudja hogyan, mert: "Magától terem a föld."

Ez a példázat is a tanítványoknak, az evangélium magvetőinek, hirdetőinek szól, akiknek csak egy feladatuk van: hirdetni és előkészíteni Isten országa eljövete-lét, az aratást, mint a magvetőnek a vetést. Megtenni mindent, ami tőle telik, és várni.

Az Isten országa magától jön el, mint ahogy magától hozza meg a termést a föld. Itt természetesen nem a természet belső törvényszerűségének modern felfogásáról van szó, hanem Isten teremtő, gondviselő munkájáról, amibe az ember nem avatkozhatik bele. Itt ágaskodik bennünk az ellenvetés gondolata, hiszen annyiszor tapasztaljuk, hogy mennyi törődésre, mennyi munkára van szükség, hogy gyermekünk, növendék állataink nagyra nőjenek, elkezdett mun-kánkat megvalósulás koronázza. Azonban, ha arra gondolunk, hogy ez az önma-gától való növekedés a fokozatos fejlődés isteni törvényének eredménye, belátjuk, hogy azt nem lehet megváltoztatni, nem lehet megállítani, siettetni, egyes szakaszait fölcserélni, az ember csak egyet tehet: reménykedik, bízik az aratás eljövételében.

Hogy Isten országa mikor jön el, arra a példázat nem világít rá, de nem hagy kétséget arra, hogy nem máról holnapra. Jézus számol az idővel. Az aratást a növekedés előzi meg. Ez a fejlődés az igaz emberségben való tökéletesedést jelenti, aminek eredménye az Isten országának a megvalósulása.

A vetés és aratás az élet egésze, amiben az az áldott isteni ígélet valósul meg, hogy: "Míg föld léssen, vetés és aratás soha meg nem szűnik." Vetés és aratás az emberi művelődés egésze: a tudomány, a vallás, az erkölcs, a művészet, a történelem, bő vagy szűk, gazdag vagy szegény, könnyes vagy vidám vetés, hasonló vagy ellentétes aratása. Magvetés volt a Jézus élete, tanítása és példaadása, melynek aratása a keresztény vallás és a keresztény kultúra. Magvetés volt a reformátorok munkája, melynek aratása protestáns vallásfelekezetek megvalósulása. Magvetés volt II. Rákóczi Ferenc és Kossuth Lajos szabadságharca, melyből - ha ők kényszerű vagy önkéntes száműzetésbe kényszerültek is - a magyar szabadság aratása lett. Magvetés volt. Áldott emberi magvetések voltak, amelyeket az isteni gondviselés növesztett boldog aratássá. Hiába próbálták megállítani ezt a növekedést a Pilátusok, császárok, pápák, mert Isten adta a növekedést. Vajon az, hogy mi most az egy Isten hitben imádkozunk és zsoltárokat énekelünk, nem egy áldott magvetésnek-e az eredménye, melyet négyszáz évvel ezelőtt vetett első püspökünk Dávid Ferenc, s négyszáz éven át a gondviselő Isten növesztett őseink által, akik sokszor vérrrel és könnyel védtek, óvtak, kik sok-sok áldozattal emelték ezt az ősi Siont? Most ugye értjük, hogyan növeszti Isten az Ő országát. Mert ha az Úr nem építi az Ő házát, hiába fáradoznak azon az építők; ha az Úr nem őrzi az Ő házát, hiába munkálkodnak az őrizők; de ha az Úr akarja, építi és őrzi, hiába ezer ellenséges szándék, mert növekedik és megmarad. Egy történettel szeretném mindezt szemléltetni.

Pozsony várát V. Henrik német császár hónapokon át ostromolta, melynek falai közt volt az ország királya - Könyves Kálmán - is. Az uralkodó két oldalról várt segítséget. Az egyik, a lengyel meg is érkezett, és az ostromló sereg nagyrésze elvonult. Látva ezt az egyik vezér, Both fia Benedek, így szólt a királyhoz: Uram, az ellenség nagy része elvonult, ha most nekik rohannánk, estére miénk lenne a győzelem. Jól beszélsz, szólt a király. Akiket itt elvonulni láttatok, azok hazájukba iparkodnak, mert a lengyel szorongatja őket. De mi még ne siessünk, mentsünk meg a mieinkből annyit, amennyit meg tudunk. Most már bírunk velük, mert a másik segítség is közeledik. Nem értelek, Uram, hisz a lengyeleken kívül nincs akikre számíthatnánk. De van, az Isten, Benedek! Hogy segíthetne fegyveres erővel szemben az Isten? Úgy, hogy Ő küldi az ősz után a telet; felelt csendesen a király. És az ősz vége valóban havat hozott. Az égen ólmos felhők gyülekeztek. Nagy pelyhekből kezdett hullni a hó. Éjszaka pedig minden csonttá fagyott. Az ostromlók sátraikat felszedték, és sietve hazaindultak. A várat fölszabadította minden igaz ügy segítője, az Isten.

De jöjjünk még közelebb önmagunkhoz. Vajon az 1989-es forradalom nem magvetés volt-e, melyből egy jobb élet boldog aratása kellene kifejlődjék, hogy ezzel is közelebb jussunk Isten országa megvalósulásához? A vetés azonban négy év után csak most kezd csírázni, és még nem tudjuk, hogy lesz-e boldog aratása. Az elvetett mag nem hullt-e vajon tövises földre, ahol a jó maggal - fölőve a tövis megfojtja azt. Ez a súlyos kérdés különösen bennünk, magyarokban tevődik föl, akik szüntelenül a zaklatások, szorongatások, elnyomások malomkövei közt őrldünk. Pedig van bajunk ezek nélkül is elég. Egy nehéz gazdasági élet kilátástalansága vesz körül. Akiknek még kereseti lehetőségeik vannak, azok is alig tudnak megbirkózni a mindennapok gondjaival, s naponként az aggodalom gyötri: vajon lesz-e állása holnap, nem kerül-e a munkanélküliek listájára? S akik odakerültek, azoknak szűkössé vált a kenyér, a megélhetés, a ruházkodás, gyermekeik taníttatása pedig szinte lehetetlenné vált. Reményvesztettségükben so-

kan odakerültek, hogy szidják a mózeseket, akik kiszabadították rabságukból s visszasírják a fogság húsos fazekait. Vajon ki a hibás ebben? Én, te, mi? Talán mindannyian. Talál reánk is a kijelentés: nem élünk Istennek tetsző életet. Elhagyjuk az Isten törvényeit, s önmagunkhoz szabott törvényeket alkotunk, s azok szerint élünk, és másokra is rákényszerítjük. Mert azt akarjuk, hogy csak mi érvényesüljünk, csak mi haladjunk, csak mi gazdagodjunk. Kihalt belőlünk a mások iránti megértés, könyörületesség, szeretet. Mert nincs türelmünk kivárni, hogy megérjen aratásra a vetés, azt szeretnők, ha máról holnapra - anélkül, hogy valamit is tennénk érte -, ölünkbe hullna a jólét, a gazdagság. Hogy nem tudunk eléggé bízni Isten gondviselő jóságában, aki növeszti Isten országa gabonájának szárát, és elhozza annak aratását.

Figyelmezzünk hát a példázat örökszép tanítására: kell a jó mag és a jó magvetés. Legyen türelmünk kivárni a növekedést, mert a gyermek sem születik meg idő előtt, ahogy a példaszó tartja. Olvastam egy esetet, hogy egy áldott állapotban lévő asszony súlyos beteg lett. Hogy megmentsék, rákapcsolták az életmentő készüléket, de állapota nem javult. Akkor az orvosok minden igyekezete arra irányult, hogy az anyát életben tartsák, míg a gyermek eléri a hét hónapot, és életképesse fejlődik. Amikor elérkezett az idő, a gyermeket műtéttel elvették, és azután lekapcsolták az anyáról az életben tartó műszereket, és átengedték a halálnak.

Figyelmezzünk Isten megtartó, gondviselő jóságára, aki annyi nehéz helyzetünkben velünk volt, megsegített és aki most is megsegít, csak bízunk benne, mert Isten malmal lassan, de biztosan őrölnek, gondviselése nem siet, de nem is késik. Az önmagától növekedő mag példázata ébressze lankadó hitünket, táplálja reménységünket egy eljövendő boldogabb élet aratásában, Isten országa megvalósulásában. Ámen.

Dr. LEONARD SMITH

EGYMÁS NYOMDOKAIBA LÉPÜNK*

2Kor 12,18

Pál apostol újabb látogatásra készül a korinthusi gyülekezetbe. Megelőző látogatásainak célja a gyülekezeti élet megszervezése és adományok gyűjtése volt az elszegényedett jeruzsálemi gyülekezetnek. Utolsó látogatása után segítséget nyújtani küldi hozzájuk Titust, de közben értesül arról, hogy a korinthusiak lelkesedése meglankadt és különböző téves felfogások akadályozzák a gyülekezet fejlődését. Ezért utazása előtt biztosítani szeretné őket, hogy látogatásának célja hasonló a megelőző látogatások céljához, amelyet úgy ő, mint Titus is követett: építeni a gyülekezetet. "Nem egyazon lélek szerint jártunk-e? Nem azokon a nyomokon-e?" - teszi fel a kérdést.

* Angolból fordította: dr. Rezi Elek